

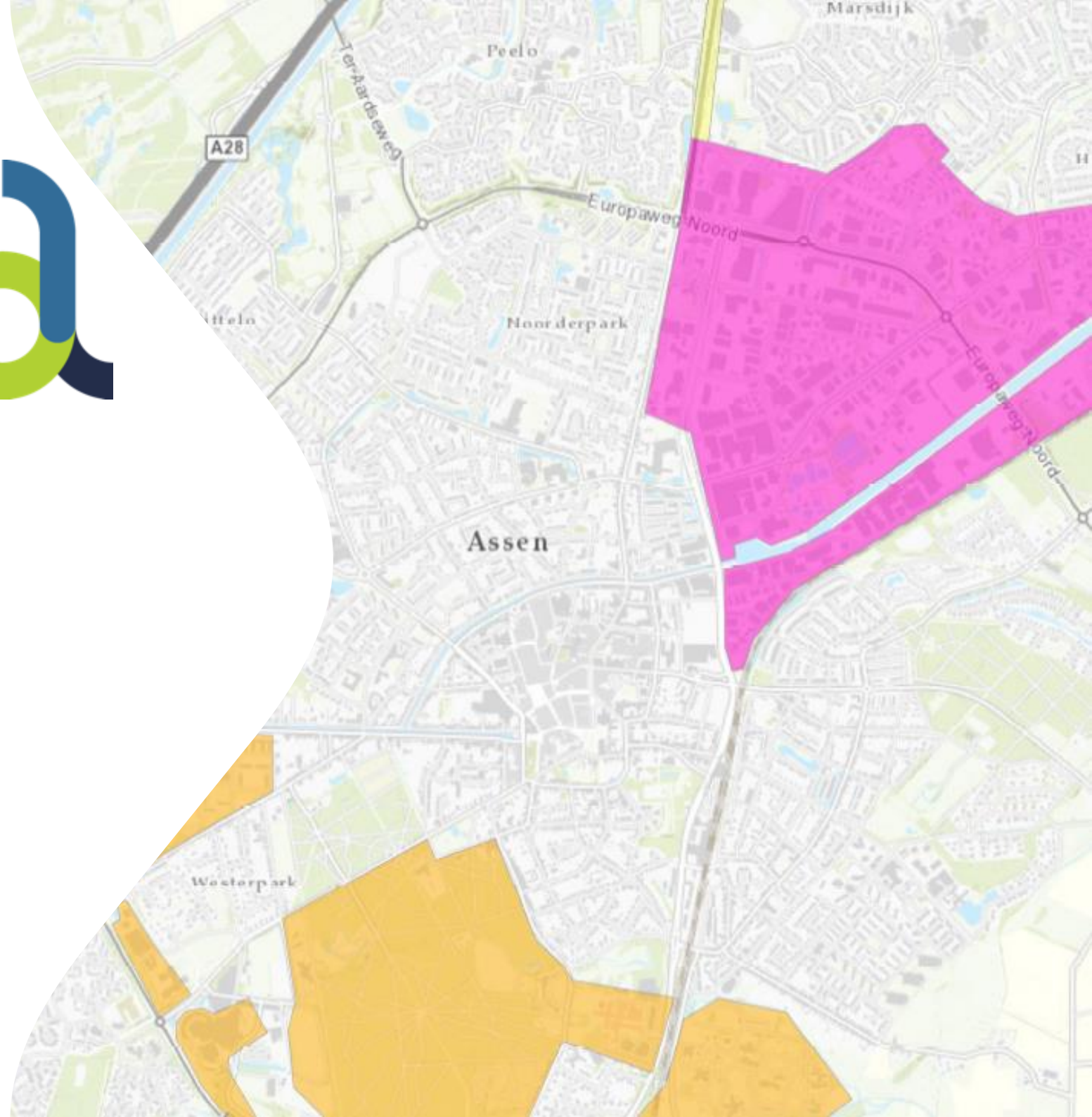

ONDERNEMEND
ASSEN

Masterplan Kring ONB Assen

16 JULI 2021

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	P.3
Ambitieweb kring ONB	P.4
Visie kring ONB	P.5
Ambitieweb thema's	
- Vestigingsklimaat	P.6
- Economische zekerheid	P.7
- Ruimtelijke kwaliteit	P.8
- Welzijn/leefomgeving	P.9
- Sociale relevantie	P.10
- Bereikbaarheid	P.11
- Energie	P.12
- Materialen	P.15
- Water & klimaatadaptatie	P.16
- Ecologie	P.17
- Ruimtegebruik	P.18
- Bodem	P.19
Focus Ondernemend Assen en ONB <i>Activiteiten en projecten</i>	P.20

Dit is een interactief document via de 'knoppen' en verwijzingen kan u door dit document navigeren. Via 'home' komt u altijd weer bij dit overzicht uit.

Doel, aanpak en leeswijzer

Aanleiding

Ondernemend Assen is een ondernemersvereniging en vertegenwoordigt zo'n 450 leden. Binnen Ondernemend Assen bevinden zich drie branches (Zorg, Onderwijs en Overheid/Defensie) en vier kringen. De ondernemers zijn ingedeeld in deze vier kringen op basis van de locatie van het bedrijf. De kringen Stadsbedrijvenpark (SBP), Zuid-West en Noord zijn specifieke locaties in Assen. De kring Ondernemers Niet Gevestigd op Bedrijventerrein (ONB) zijn verspreid over de stad en, zoals de naam suggereert, niet gevestigd op een bedrijventerrein. Voor elke kring spelen er andere onderwerpen en elke kring heeft zijn eigen aandachts- en ontwikkelingspunten. Ondernemend Assen heeft de missie om de belangen van de leden te behartigen en continu bij te dragen aan een beter vestigingsklimaat en het realiseren van projecten met stakeholders waarvan de resultaten direct voor de leden merkbaar zijn. In lijn met deze missie is er voor elke kring een Masterplan opgesteld.

Doel Masterplan

Het doel van de Masterplannen is om de bedrijventerreinen, de daarop gevestigde bedrijven en de ondernemers niet gevestigd op een bedrijventerrein, toekomstbestendig(er) te maken door hen te helpen bij het inspelen op veranderende wet- en regelgeving en hun ambities op het vlak van verduurzaming en daardoor een optimale bedrijfsvoering te stimuleren. Samen met de ondernemers zijn er stippen aan de horizon gezet door activiteiten en ideeën om te zetten in projecten die in de komende 5-10 jaar bijdragen aan het behalen van het gestelde doel. Hiermee geeft het Masterplan ook invulling aan een ander belangrijk doel: het vergroten van de ledenbetrokkenheid.

Aangezien er bij elke kring andere zaken aan de orde zijn en/of prioriteit hebben, is er voor elke kring een apart Masterplan opgesteld, samen met de ondernemers van die kring. Op deze manier is en blijft het plan: **Door ondernemers voor ondernemers**. In de jaarplannen van Ondernemend Assen wordt opgenomen welke acties er voor dat jaar aan de beurt zijn.

Proces

Om een goed beeld te krijgen van de huidige situatie, uitgangspunten en relevante ontwikkelingen, is door middel van een vragenlijst en interviews informatie verzameld bij de ondernemers. De interviews en de vragenlijst vormen samen de basis voor het opstellen van het Masterplan en de daarin verwoorde ambities.

In een digitale werksessie is deze ambitie voorgelegd aan het kernteam. Het kernteam bestaat uit een vertegenwoordiging van kringleden en leden van het bestuur van Ondernemend Assen. In de werksessie is de ambitie voor de kring getoetst en vastgesteld. Op basis daarvan zijn ideeën voor activiteiten en projecten geïnventariseerd.

De input uit de werksessie, interviews en vragenlijst zijn toen verwerkt in een concept-Masterplan. Het ingevulde Ambitieweb uit deze vier concept-Masterplannen is in een webinar gepresenteerd aan de leden van alle kringen en verder aangevuld op basis van hun input. In de laatste werksessie met het kernteam is het concept-Masterplan aangescherpt en vervolgens verwerkt tot een definitieve versie.

Het Ambitieweb

Bij dit project gebruiken we het Ambitieweb, een praktisch hulpmiddel voor het inzichtelijk maken van ambities. Het Ambitieweb is een visuele weergave van duurzaamheidsthema's en de daaraan gekoppelde ambitieniveaus. Het begrip duurzaamheid is uitgesplitst in 12 thema's: Energie, Materialen, Bodem, Water & klimaatadaptatie, Ecologie, Ruimtegebruik, Ruimtelijke kwaliteit, Welzijn/leefomgeving, Sociale relevantie, Economische zekerheid, Vestigingsklimaat en Bereikbaarheid. Het Ambitieweb kent drie ambitieniveaus, te weten: minimaal, bovengemiddeld of maximaal, die gezamenlijk vastgesteld worden op basis van de prioriteit voor het thema of voor een groep ondernemers. Het Ambitieweb is per kring ingevuld en wordt op de volgende pagina toegelicht.

Leeswijzer

Het onderliggende document is het Masterplan voor de kring ONB. Het ingevulde Ambitieweb op pagina 4 geeft de mate weer waarop ondernemers in de kring willen inzetten op de 12 thema's. De visie van de kring is weergegeven en laat zien waar de ondernemers gezamenlijk naartoe willen werken. Daarna zijn de thema's op volgorde van ambitieniveau toegelicht en wordt per thema omschreven welke ambitie er gesteld is. Aanvullend zijn mogelijke acties/activiteiten/plannen per thema omschreven. Tot slot zijn de mogelijke projecten en bijbehorende activiteiten in een tabel weergegeven.

AMBITIEWEB KRING ONB

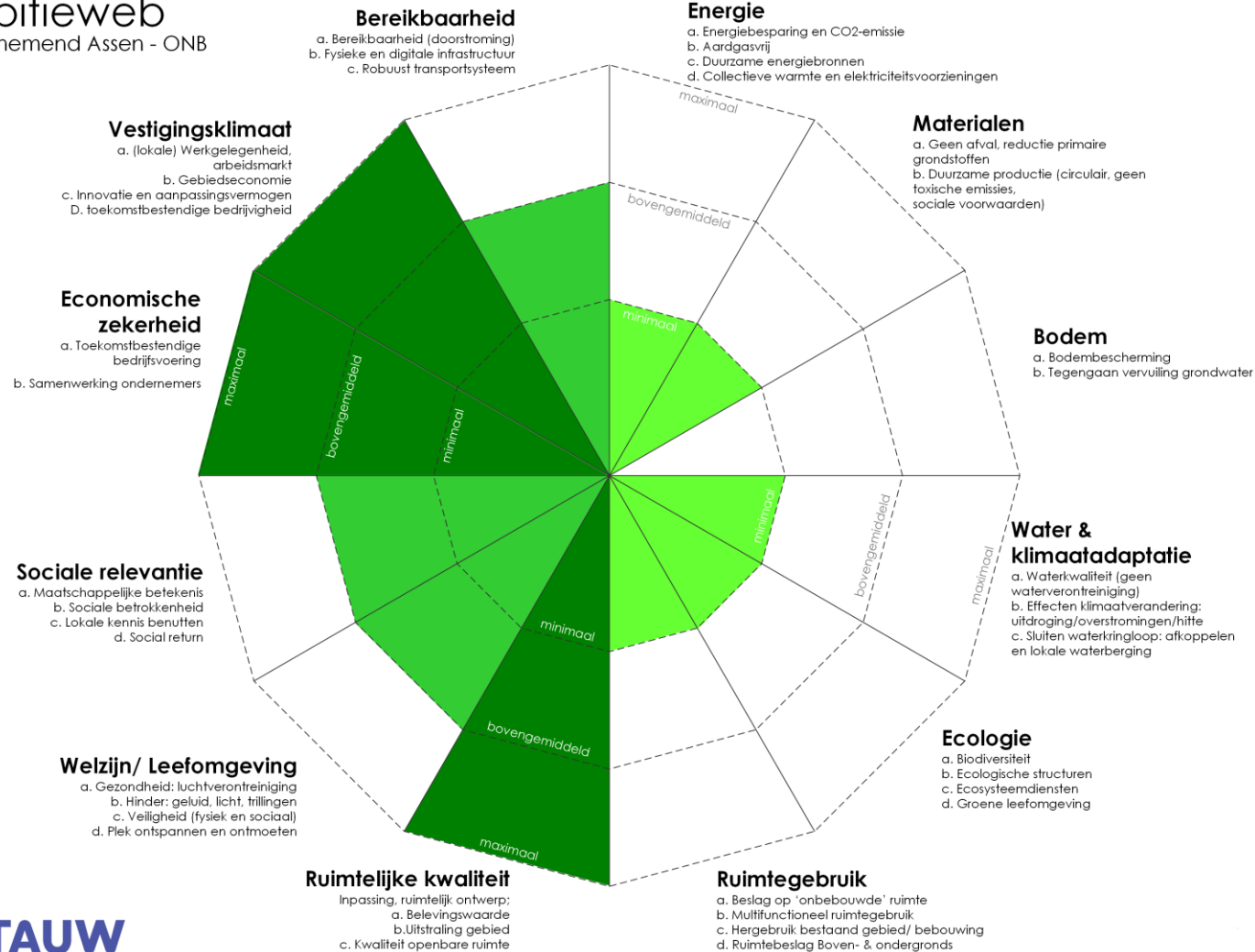
Ambitieweb ONB

Het Ambitieweb is een grafische weergave van de verkregen informatie uit de vragenlijst, interviews en de werksessie. Met behulp van de vragenlijst hebben de leden input geleverd op alle twaalf thema's. In de interviews is de uitkomst getoetst en bijgesteld. Die uitkomst is in een concept-Ambitieweb beschreven en vervolgens besproken in de werksessie. Door de link te leggen met ontwikkelingen en wet- en regelgeving, is in de werksessie de laatste aanscherping aangebracht. Het definitieve Ambitieweb geeft een overzicht van de ambities op de twaalf thema's voor de kring ONB.

Op de drie thema's **Ruimtelijke kwaliteit**, **Economische zekerheid** en **Vestigingsklimaat** is de ambitie maximaal. Een bovengemiddelde ambitie is er voor de thema's Bereikbaarheid, Sociale relevantie en Welzijn/leefomgeving. Daarnaast zijn er nog vier thema's waarop de ambitie minimaal is omdat dit minder aansluit bij de ondernemers en de kring ONB.

Op de volgende pagina's lichten we de individuele thema's verder toe. De thema's worden op volgorde van ambitie uitgewerkt waarin trends, ontwikkelingen en kring specifieke wensen en plannen zijn beschreven.

Ambitieweb Ondernemend Assen - ONB

Inleiding visie

De visie komt voort uit de ideeën die zijn geïnventariseerd, de wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen en de ambities die er liggen voor kring ONB. Deze visie wordt verwezenlijkt door middel van de projecten die opgesteld zijn op basis van de ideeën en activiteiten genoemd door de leden van deze kring. Bepaalde ontwikkelingen of regelgeving kunnen invloed hebben op het prioriteren van de projecten, waarbij het van belang is om deze projecten tijdig te agenderen.

Plannen van de thema's

Uit de interviews en gesprekken met leden van de kring ONB wordt duidelijk dat omstandigheden als de verspreiding van de ondernemers tussen binnenstad en woongebieden en een groot aandeel dienstverleners en ZZP'ers een unieke situatie creëert. Hoewel individuele thema's, zoals onder anderen Materialen, Water & klimaatadaptatie en Sociale relevantie belangrijk gevonden worden, wordt het vaak als niet realistisch gezien dat de kring gezamenlijk inzet op deze thema's. Dit heeft vooral te maken met het ontbreken van een gezamenlijke lokale binding en het gevoel dat de leden deze thema's beter individueel kunnen aanpakken.

De thema's Vestigingsklimaat, Economische zekerheid en Ruimtelijke kwaliteit sluiten beter aan bij de omstandigheden van de kring. Hier gaat het om toekomstbestendige bedrijfsvoering, gebiedseconomie, innovatie en aanpassingsvermogen en de uitstraling van in dit geval heel Assen. De unieke samenstelling met veel jonge en kleine bedrijven kan bijdragen aan het visitekaartje van kring ONB: innovatief en collaboratief.

Het netwerk van de kring ONB is het platform voor ondernemers die zich verder willen ontwikkelen. Vandaar dat de tijdshorizon zich voornamelijk richt op onderwerpen die de komende jaren van toepassing zijn en minder op de lange termijn gericht zijn.

Kring ONB biedt hét netwerk voor (innovatieve) ondernemingen en ondernemers.

Hier vinden ondernemers een platform om kennis te delen, elkaar te stimuleren en inspireren. En om voor elkaar een vraagbaak te zijn.

Thema: Vestigingsklimaat (maximaal)

Vestigingsklimaat heeft betrekking op enerzijds de bedrijvigheid in een gebied en anderzijds op de economische vitaliteit van de bevolking. Beide dragen bij aan een duurzame (lokale) economie. Het vestigingsklimaat voor bedrijven is gebaat bij het innovatie en –aanpassingsvermogen van de lokale economie. Infrastructurele projecten kunnen het vestigingsklimaat verbeteren, bijvoorbeeld door de bereikbaarheid van bedrijventerreinen te vergroten door de aanleg van nieuwe infrastructuur. Het vestigingsklimaat voor de bevolking wordt verbeterd door de werkgelegenheid op lange termijn, die past bij de ontwikkeling en vaardigheden van de regionale beroepsbevolking.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Gemeente Assen heeft recentelijk (2021) een Omgevingsvisie opgesteld die beschrijft hoe Assen er in 2030 uit moet komen te zien en daarmee de focus aan te brengen op de ontwikkelingen. Hier staat het versterken van de aantrekkingskracht van Assen centraal, zowel sociaal als economisch. Het versterken van de lokale economie (creëren van werkgelegenheid) is één van de belangrijke speerpunten in het bestuursakkoord. Daarbij gaat het onder andere om het bieden van aantrekkelijke bedrijventerreinen. De gemeente wil het vestigingsklimaat versterken door huidige bedrijventerreinen een 'eigen profiel' te geven. Deze sociaal economische verbetering heeft in grote mate samenhang met de meeste andere thema's uit dit Masterplan. Door een goede (digitale) bereikbaarheid, verzorgde omgeving, innovatieve bedrijven en aantrekkelijke locatie is het vestigingsklimaat al voor een groot deel ingevuld. Hierbij geldt: behoud wat goed is, verbeter waar mogelijk en laat zien waarvoor men in Assen moet zijn.

Belang kring ONB

Ondernemers in kring ONB willen maximaal inzetten op het thema Vestigingsklimaat. Binnen Assen is er een komen en gaan van kleinere bedrijven. Volgens leden is er nog een grote slag te slaan op onderwerpen als samenwerking/synergie. Het netwerk van ONB kan (beginnende) ondernemers helpen bij het innoveren en aanpassen aan veranderende omstandigheden. Daarnaast is een goed bereikbare, schone en veilige leefomgeving met een goede uitstraling belangrijk om het vestigingsklimaat aantrekkelijker te maken.

Voor ONB geldt dat nieuwe ondernemers/ondernemingen minder zichtbaar zijn dan op een bedrijventerrein. Door voor deze nieuwkomers de rode loper uit te leggen, door middel van toegang tot informatie (bijvoorbeeld het ondernemersloket bij de gemeente, vaste contactpersonen, etc.) en het vergroten van de zichtbaarheid (introduceren bij Ondernemend Assen), wordt het voor nieuwe ondernemingen aantrekkelijker gemaakt om zich te vestigen.

Plannen en acties kring ONB

Kring ONB wil een aantrekkelijk netwerk worden voor ondernemers. Doordat de kring niet gevestigd is op een bedrijventerrein, ligt de focus op kennisdeling, ondersteuning van bedrijven in hun ontwikkeling, het vergroten van de zichtbaarheid van bedrijven en het ondersteunen van netwerken tussen leden. Daarnaast helpt het om nieuwe ondernemers wegwijs te maken in de omgeving.

Mogelijkheden die bijdragen aan dit thema:

- Zichtbaarheid vergroten van (startende) ondernemingen
- In samenwerking met de gemeente/stakeholders de leefomgeving in Assen verbeteren en daarmee de uitstraling van de stad
- Aansluiten bij en/of een bijdrage leveren aan de informatiemap die de gemeente opstelt voor potentiële nieuwe bedrijven

Thema: Economische zekerheid (maximaal)

Economische zekerheid gaat mede om toekomstbestendige bedrijfsvoering, waarbij wendbaarheid, innovatie- en daadkracht kerncompetenties zijn. Als we rekening houden met de trends en ontwikkelingen zal een bedrijf er in 2040 anders uit zien dan in 2021. Ondernemers kunnen elkaar helpen en ondersteunen in deze ontwikkelingen.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Bij een onderneming komt meer kijken dan het leveren van een dienst of product. Boekhouding, financiën, marketing & communicatie vormen een wezenlijk onderdeel van een gezonde onderneming. Om een onderneming gezond te houden, is het belangrijk om te weten wat er speelt en gaat spelen.

Economische zekerheid is belangrijk voor (startende) ondernemers. In een tijd met snel opvolgende trends en ontwikkelingen is het lastig om het overzicht te houden. Door het delen van informatie kunnen de ondernemers anticiperen op mogelijke ontwikkelingen.

Ook op het raakvlak met andere projecten in dit Masterplan is die informatievoorziening cruciaal. Ondernemend Assen kan de verbinding leggen tussen de ondernemers en de relevante informatie. De projecten zullen deels ook om (extra) investeringen vragen. Daarom is het goed om te wijzen op de beschikbaarheid van subsidieregelingen vanuit lokale, landelijke en Europese overheden voor duurzame ontwikkeling.

Ook de instroom van nieuwe medewerkers en kennis bepalen de toekomstbestendigheid. Daarom is Ondernemend Assen al actief betrokken bij de TechHub, een initiatief om onderwijs en ondernemers bij elkaar te brengen. Via de TechHub zijn technische studenten beschikbaar om ondernemers te helpen met hun innovatievraagstukken. Daar ligt een enorme kans om Economische zekerheid te realiseren.

Belang kring ONB

Ondernemers in kring ONB willen maximaal inzetten op het thema Economische zekerheid. Typisch voor kring ONB is dat het bestaat uit een grote diversiteit aan bedrijven. Kring ONB wil haar leden onderling verbinden door het faciliteren van kennisuitwisseling en door het ondersteunen bij innovatie. Daardoor ontstaat er voor haar leden een platform en wordt er gebouwd aan het versterken van economische zekerheid.

Plannen en acties kring ONB

Er is in de kring ONB belangstelling om op onderwerpen als HR, financiële administratie, MVO, duurzaamheid en subsidies te willen groeien in kennis en ervaring.

Genoemde mogelijkheden:

- Kennisdeling door middel van sprekers/leden over bedrijfsvoering en ontwikkeling
- Onderlinge afname van producten of diensten stimuleren binnen de omgeving van Assen

Thema: Ruimtelijke kwaliteit (maximaal)

De ruimtelijke kwaliteit van een gebied is goed als de belevingswaarde, de gebruikswaarde en de toekomstwaarde in balans zijn. Een herkenbaar landschap, bruikbaarheid van het gebied en mogelijkheden om in te spelen op toekomstige veranderingen spelen daarbij een rol. (Zichtbare) cultuurhistorie voegt extra ruimtelijke kwaliteit toe.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit is van belang voor veel provincies en gemeenten in Nederland, waaronder ook provincie Drenthe. De provincie Drenthe heeft een regeling opgesteld waarin een provinciale bijdrage kan worden aangevraagd voor projecten die de ruimtelijke kwaliteit verhogen. Hierbij gaat het onder anderen om het herinrichten van de openbare ruimte.

In de Omgevingsvisie van de provincie Drenthe worden de volgende doelen gesteld:

- het versterken van de ruimtelijke kwaliteit (hoe takt de stad of het dorp aan op het buitengebied)
- het stimuleren van de mogelijkheden van recreatieve uitloop en medegebruik, in aansluiting op de routestructuren in de omgeving
- het realiseren van een natuurlijke verbinding tussen stad en omgeving

Bron: Omgevingsvisie 2018, provincie Drenthe

In de Omgevingsvisie (2021) van gemeente Assen: De stad krijgt een groene uitstraling, wat de stad aantrekkelijker maakt voor Assenaren, bezoekers en voor bedrijven die een vestigingsplek zoeken.

Belang kring ONB

Doordat kring ONB zowel in woonwijken als in de binnenstad gevestigd is, gaat het bij het thema Ruimtelijke kwaliteit voor de kring om de uitstraling van heel Assen, maar met name van de binnenstad. Dit is het visitekaartje van ondernemers in kring ONB.

Uit de enquête en interviews komt naar voren dat ondernemers in de kring ONB onderhoud van bestaand groen belangrijk vinden en hier graag verbetering in zien. De verantwoordelijkheid voor het onderhoud van groen ligt op dit moment bij de gemeente. Verder willen ondernemers ook meer groen, bijvoorbeeld door lege percelen/locaties in te zaaien met een lokaal bloemen- en kruidenmengsel. Dit ziet er mooi uit en biedt een hogere verscheidenheid aan flora, wat gunstig is voor insecten.

Plannen en acties kring ONB

De ondernemers van ONB zien mogelijkheden om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren. Om de kwaliteit van het onderhoud te verbeteren, kunnen ondernemers aanbieden de gemeente hierin te ondersteunen en (een deel van) de inrichting en het onderhoud van groen over te nemen. Dit kan door gezamenlijke contracten voor groen onderhoud op te stellen (locatie gebonden).

Mogelijkheden die bijdragen aan dit thema zijn:

- Groen aanplanten om de omgeving aantrekkelijker te maken (alleen waar mogelijk)
- Onderhoud van groen verbeteren, mogelijk door een deel van de inrichting en/of onderhoud zeer lokaal over te nemen

Thema: Welzijn/leefomgeving (bovengemiddeld)

Een duurzame leefomgeving draagt bij aan het welzijn en de gezondheid van mensen. Zo beschermt een duurzame leefomgeving mensen tegen ziekte, calamiteiten en ongevallen. Daarnaast bevordert een duurzame leefomgeving gezond gedrag, zoals bewegen en spelen, een gezonde leefstijl, sociale contacten en de sociale veiligheid.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Welzijn en gezondheid is natuurlijk altijd een aandachtspunt om rekening mee te houden. Een belangrijk aspect voor een goede gezondheid is de aanwezigheid van een gezonde leefomgeving. Vanuit het beleid wordt er nauwlettend gekeken naar aspecten, zoals omgevingsveiligheid, geur, trilling, geluid, goede riolering en waterkwaliteit en -kwantiteit.

Om de gezondheid te bevorderen, wil de gemeente Assen inzetten op verschillende zaken. Een onderdeel hiervan is de CO₂-uitstoot in de komende jaren verminderen door schoon vervoer te faciliteren. Daarnaast wil de gemeente meer groen in de stad creëren. Groen in de stad is belangrijk voor onder andere de gezondheid, welbevinden en beweging. Ook voor ondernemers is meer groen gunstig. Vaak willen werknemers een luchtje scheppen. Een rondje wandelen in de natuur werkt dan vele malen rustgevender dan in een volledige grijze omgeving, zoals bij veel bedrijventerreinen nu het geval is. Wandelen in het groen heeft ook een positief effect op het geluk van werknemers en het aantal burn-outs.

Een veilige (leef)omgeving is ook voor een bedrijventerrein belangrijk. Rekening houden met de sociale veiligheid verkleint de kans op inbraak of vandalisme.

Belang kring ONB

De leden van ONB zitten verspreid over de stad, waardoor de leefomgeving erg verschilt per ondernemer. Een gezonde leefomgeving is voor veel leden een belangrijk thema, maar wordt in sommige gevallen vooral gezien als een opgave voor de gemeente. De leefomgeving en de veiligheid zijn in sommige gevallen al goed geregeld, waarbij het wel van belang is dat dit niet verslechtert.

Plannen en acties kring ONB

De ondernemers van ONB zien mogelijkheden om het thema Welzijn/leefomgeving te verbeteren. Te zien is dat vooral aan veiligheid gerefereerd wordt in het kader van welzijn en leefomgeving. Ook vergroenen van de omgeving wordt benoemd.

Het is mogelijk om te kijken naar ondernemers die betrokken zijn bij veiligheid om vraag en aanbod aan elkaar te verbinden. Ondernemend Assen kan hierin een rol spelen.

Plannen die bijdragen aan dit thema:

- Gedeelde AED installatie
- Collectief inzetten op cameratoezicht (waar nog niet toegepast en wel is toegestaan)
- Graffiti vervangen door kunst
- Vergroenen van de omgeving
- Vraag en aanbod omtrent veiligheid samenbrengen (EHBO/BHV trainingen)

Thema: Sociale relevantie (bovengemiddeld)

Sociale relevantie kan breed worden opgevat. Het actief inzetten van lokale expertise helpt om lokale behoeftes te identificeren. Het inzetten van werknemers met een vergrote afstand tot de arbeidsmarkt draagt bij aan social return. Het gaat om het rekening houden met de belanghebbenden, zodat bewustwording, sociaal draagvlak en betrokkenheid ontstaat.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Omtrent sociale relevantie is een hele ontwikkeling gaande in de vorm van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) wordt steeds belangrijker en er is steeds meer aandacht voor. Hierbij gaat het om het rekening houden met de effecten van bedrijfsvoering op mens, milieu en maatschappij. De overheid heeft MVO Nederland opgericht om maatschappelijk verantwoord ondernemen verder te brengen.

De gemeente Assen biedt de mogelijkheid om middels 'Social Partnerships' mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te koppelen aan passende bedrijven.

De Omgevingswet zal zeer waarschijnlijk volgend jaar (2022) zijn intrede doen. De Omgevingswet moet ervoor zorgen dat ondernemen voorspelbaarder is, en procedures sneller en goedkoper maken. Ondernemers kunnen makkelijker vergunningen aanvragen, meldingen doen en zien wat de bouwmogelijkheden op eigen terrein zijn. Daarnaast zal participatie een prominentere rol krijgen, waardoor ondernemers meer de mogelijkheid krijgen om te participeren en invloed uit te oefenen op plannen van de overheid.

Belang kring ONB

Sociale relevantie is een belangrijk thema voor kring ONB. Vaak wordt gedacht aan maatschappelijk verantwoord ondernemen, maar er wordt snel gezocht naar de meerwaarde voor de ondernemer zelf. Deze wordt nog vaak als intrinsieke waarde uitgedrukt en is niet terug te zien in winst.

Inclusief ondernemen is al deels omarmd door de ondernemers van ONB. Bij verschillende ondernemingen worden mensen ingezet die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben, maar het is niet overal mogelijk. De inschatting is dat dit eerder een meerwaarde is voor productiebedrijven dan voor dienstverleners.

Plannen en acties kring ONB

Qua praktische acties en projecten is een aantal plannen genoemd:

- Het leveren van een bijdrage aan maatschappelijk verantwoord ondernemen en/of goede doelen stimuleren
- Streven naar zoveel mogelijk samen te werken met maatschappelijke instellingen en stichtingen
- Samen als kring iemand met afstand tot de arbeidsmarkt werk bieden in het (groen) onderhoud

Wel wordt aangemerkt dat verschillende organisaties op dit gebied al veel doen en leveren.

Thema: Bereikbaarheid (bovengemiddeld)

Voor een duurzame economische ontwikkeling is goede bereikbaarheid een voorwaarde. Dit maakt het mogelijk vraag en aanbod van arbeid, kennis en producten bij elkaar te brengen. Hierbij gaat het niet alleen om fysieke bereikbaarheid, dus mobiliteit, maar ook om digitale bereikbaarheid, waaronder sneller internet. Door kansen voor bereikbaarheid te benutten komen economie, leefmilieu en klimaat meer in evenwicht.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

De gemeenteraad van de gemeente Assen heeft in 2017 een visie Mobiliteit vastgesteld om relevante trends en ontwikkelingen beleidsmatig in beeld te brengen. De visie beschrijft een aantal doelen, die integraal geformuleerd zijn:

- Assen is een goed bereikbare stad en blijft dit ook. Onze voorzieningen houden we bereikbaar, ook voor de regio. (We zorgen voor goede doorstroming van verkeer. Deze goede bereikbaarheid draagt een belangrijk economisch doel.)
- Assen is een veilige stad (We pakken onveilige punten aan en geven voorlichting over verkeersveiligheid. Hierdoor willen we verkeersslachtoffers voorkomen.)
- Assen is een fitte en actieve stad met gezonde inwoners (We stimuleren vervoersmiddelen die leiden tot beweging.)
- Assen is een duurzame stad (Verkeer en vervoer is debet aan 30-40% van de uitstoot van schadelijke stoffen, zoals fijnstof en stikstofoxide. Door het stimuleren en faciliteren van schone vervoersmiddelen dragen we bij aan het verminderen van die uitstoot.)

Door het [Uitvoeringsprogramma mobiliteit 2018-2022](#) wordt invulling gegeven aan deze doelen.

Daarnaast heeft de gemeente Assen het doel gesteld om de luchtkwaliteit te verbeteren door de CO₂-uitstoot te verminderen. Voor de binnenstad zal de gemeente Assen actief aan de slag gaan met een zero-emissie zone. Deze ontwikkelingen zullen leiden tot een verschuiving in brandstof die ook van invloed kan zijn op ondernemers en/of (keuze in) leveranciers.

Belang kring ONB

Hoewel de fysieke bereikbaarheid van Assen als goed beoordeeld wordt, is dit een belangrijk thema voor ondernemers in kring ONB. Dat blijkt bijvoorbeeld uit een opmerking dat de parkeertarieven per 1 januari 2021 zijn gestegen, waardoor parkeren voor ondernemers en klanten nu moeilijker en duurder is. Dat de stad bereikbaar en betaalbaar blijft, is van groot belang voor de ondernemers. Tegelijkertijd vinden de ondernemers het ook belangrijk dat een goede balans gevonden wordt tussen bereikbaarheid en duurzaamheid, bijvoorbeeld door de focus te verleggen van de auto naar de fiets en een autoluw gebied te realiseren. Digitale bereikbaarheid is een ander belangrijk thema voor de kring ONB. Hier worden nog wel kansen voor verbetering gezien, bijvoorbeeld sneller internet door het aanleggen van en verbinden met glasvezel. In Assen zijn inmiddels veel aanbieders van glasvezel. Ondernemend Assen kan een verbindende rol spelen tussen aanbieders en ondernemers.

Plannen en acties kring ONB

Qua fysieke bereikbaarheid is er veel belangstelling voor het goedkoper maken van parkeren in de binnenstad of het invoeren van een vergunningensysteem voor ondernemers. Om dit te realiseren, is samenwerking met de gemeente Assen nodig. Vanuit de digitale bereikbaarheid zien de ondernemers graag dat glasvezel aansluitingen beschikbaar zijn.

Mogelijkheden die benoemd worden:

- In samenwerking met de gemeente te kijken naar mogelijkheden om parkeren laagdrempelig(er) en gemakkelijker te maken voor bezoekers (bijvoorbeeld parkeervergunningen)
- Mogelijkheden verkennen van éénrichtingswegen en/of autoluwe delen
- Vraag en aanbod van glasvezel bij elkaar brengen

Thema: Energie (minimaal) (1/2)

Door de energievraag te verminderen en meer duurzame energie te gebruiken, neemt de uitstoot van broeikasgassen (zoals CO₂) af. Dat is belangrijk om de mondiale klimaatverandering te beperken. CO₂ komt vooral in de atmosfeer bij de verbranding van fossiele brandstoffen voor energieopwekking. Als we bij ruimtelijke ontwikkelingen kansen voor energiebesparing en het opwekken van duurzame energie benutten, dragen we bij aan de energietransitie en aan een duurzame leefomgeving.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Nederland werkt aan duurzame, betrouwbare en beschikbare energie die voor iedereen betaalbaar is. In 2020 is 14% van alle gebruikte energie in Nederland afkomstig uit duurzame bronnen. De Rijksoverheid wil dat dit in 2030 minimaal 27% is. In 2050 moet de energievoorziening bijna helemaal duurzaam zijn. De CO₂-uitstoot is dan met 95% verminderd. Vanuit de overheid wordt geld vrijgemaakt voor duurzame energieproductie. De SDE ++2021 subsidie voor hernieuwbare energie is tussen 21 september en 14 oktober 2021 aan te vragen.

Gemeente Assen sluit aan bij deze landelijke doelstellingen en wil in 2050 CO₂-neutraal zijn. Daarnaast stelt het landelijke beleid dat per 1 januari 2023 elk kantoor groter dan 100 m² minimaal energielabel C moet hebben. Als panden niet aan deze eis voldoen, mag het gebouw niet als kantoor in gebruik zijn. Dit geldt alleen voor de kantoorruimtes en niet voor werkplaatsen e.d. Ook voor monumentale panden geldt dit niet. Wel geldt de eis voor kantoorruimtes in een werkplaats als het kantoor groter is dan 100 m².

In de Visie Energietransitie 2016-2020 benoemde de gemeente Assen deze doelen voor de energietransitie:

- 2020: 14% van alle energie in Assen wordt duurzaam opgewekt en er wordt 10% energie bespaard
- 2030: De gemeentelijke organisatie is CO₂-neutraal
- 2040: De gebouwde omgeving van Assen is CO₂-neutraal
- 2050: Gehele gemeente klimaatneutraal

CO₂-uitstoot

Grote bedrijven in Nederland betalen (vaak) voor hun CO₂-uitstoot en er is een maximale uitstoot vastgesteld voor deze bedrijven. De kans is groot dat deze verplichting in de (nabije) toekomst ook gaat gelden voor kleine bedrijven. De kostprijs om een ton CO₂ uit te stoten, is nu bijna 30 euro, maar het lijkt erop dat deze prijs gaat verdubbelen de komende jaren. Als ondernemer is het verstandig om rekening te gaan houden met deze ontwikkelingen. In de Visie Energietransitie is te zien dat de gemeente Assen het doel heeft gesteld dat in 2040 de gebouwde omgeving van Assen CO₂-neutraal is. Dit vergroot de kans dat de ondernemers van Assen hier ook mee te maken gaan krijgen.

CO₂-uitstoot en daarmee de CO₂-voetafdruk is onder te verdelen in drie onderdelen. Scope één gaat over de directe CO₂-uitstoot die veroorzaakt wordt door eigen bronnen binnen de organisatie (verwarmingsinstallaties, eigen (vracht)auto's, etc.). Scope twee omvat de indirecte uitstoot van CO₂ door opwekking van verbruikte energie die niet intern is opgewekt, bijvoorbeeld door een elektriciteitscentrale. Scope drie betreft de indirecte CO₂-uitstoot veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten van een andere organisatie. Dit kan voortkomen uit productie of winning van ingekochte grondstoffen en uitbestede werkzaamheden, zoals goederenvervoer. Hierop heeft het bedrijf/ondernemer geen directe invloed.

Door vroegtijdig bewust te zijn van de eigen CO₂-uitstoot is het mogelijk om te anticiperen en voor te bereiden op een toekomstige CO₂-prijs.

De CO₂-prestatieladder is het duurzaamheidsinstrument van Nederland dat gebruikt wordt om bedrijven (en overheden) te helpen bij de reductie van CO₂ en kosten. Naast kostenbesparing heeft de CO₂-prestatieladder ook een voordelig effect op het imago van een bedrijf en draagt bij aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Er zijn CO₂-prestatieladder certificeringen die laten zien op welk niveau het bedrijf opereert.

Thema: Energie (2/2)

Voor zelfstandig ondernemers is Happy Planet Professionals het enige Nederlandse keurmerk van zelfstandige MVO-professionals. Bij deelname aan dit netwerk ontvangen ondernemers een MVO label en via jaarlijkse reviews werk je als zelfstandig ondernemer aan het reduceren van de CO₂-voetafdruk en zet je stappen om duurzamer te ondernemen.

Belang kring ONB

Uit de enquête en gesprekken met ondernemers van kring ONB is duidelijk geworden dat het thema Energie voor een kring zonder bedrijventerrein niet heel relevant is. Door de combinatie van bedrijven en ondernemers met een kantoor aan huis is de energieopgave niet voor iedere ondernemer even belangrijk, maar voornamelijk voor pandeigenaren. Ondernemers met een eigen kantoorpand moeten eind 2022 voldoen aan energielabel C. Voor ondernemers die vanuit huis werken zal de energieopgave vallen onder de particuliere regeling van woningen. De energieopgave zal dus in de veel gevallen geen directe invloed hebben op de bedrijfsvoering van ondernemer. Het is wel van belang dat ondernemers (huurders) pandeigenaren attenderen op de benodigde aanpassingen op het pand. Pandeigenaren zullen aan de slag moeten met isolatie en nieuwe energievoorzieningen. Ook ontbreekt informatie over 'Label C' en de financieringsmogelijkheden daarvan.

Plannen en acties kring ONB

Hoewel het thema Energie niet als belangrijk beschouwd wordt, vooral vanwege de specifieke omstandigheden van de leden, is er een aantal plannen die door de digitale vragenlijst en interviews wel als mogelijkheden naar voren kwamen:

- Coöperatieve energieopwekking waar overschot energie aan anderen geleverd wordt
- Hoge platte daken benutten voor zonnepanelen

- Vraagbundeling om tot betere inkooprijzen te komen
- Informatie delen over ontwikkelingen in wet- en regelgeving omtrent energie

Aanpak CO₂

Voor de korte termijn is vooral scope één van belang, de directe CO₂-uitstoot van het eigen bedrijf. De eerste stap is bewustwording creëren en informeren. Als deze stap gemaakt is, kan verder gekeken worden naar de uitstoot van het bedrijf en kan gewerkt worden aan een CO₂-prestatieladder certificering.

Plannen voor de aanpak van CO₂-uitstoot:

- Informeren en inspireren
- Onderzoek om de CO₂-uitstoot weer te geven per bedrijf
- Verminderen van CO₂-uitstoot (o.a. door isolatie)
- Werken aan een CO₂-prestatieladder certificering

Een mogelijke aanpak om aan de slag te gaan met het thema energie is opgenomen als [bijlage 1](#).

Thema: Materialen (minimaal)

De circulaire economie (CE) is een economisch systeem waarin het minimaliseren van materiaalgebruik, hergebruik van materialen die elders vrijkomen, en het toepassen van materialen die hernieuwbaar of niet schaars zijn, centraal staat. Hierdoor blijven eindige grondstofvoorraden (langer) beschikbaar en worden afval en schadelijke emissies naar bodem, water en lucht zoveel mogelijk voorkomen.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Nederland heeft grote ambities op dit thema: In 2030 moet Nederland al 50% minder primaire grondstoffen gebruiken (mineralen, metalen en fossiel) en in 2050 draait onze economie volledig circulair. Dit is hard nodig om de doelen van het Klimaatakkoord te halen. Dit betekent natuurlijk ook dat bedrijven in 2030 ook minimaal 50% minder mineralen, fossiele grondstoffen en metalen moeten gebruiken.

Omdat de circulaire economie gaat om het veranderen van het huidige economisch systeem is het beleid vaak specifiek gericht op materialen, producten of sectoren. Beleid verplicht alle bedrijven om te scheiden en bedrijfsafval in te zamelen, zodat het gerecycled kan worden. Het doel was dat in 2020 75% van het bedrijfsafval gescheiden is.

Recycling is een onderdeel van de circulaire economie, maar circulaire economie gaat nog een stap verder. Bij recycling gaat het om het verwerken van een product zodat er iets nieuws van gemaakt kan worden. Echter, gaat de kwaliteit van materialen tijdens het recyclingproces achteruit, dan leidt het recyclingproces ook tot milieu impact, en kunnen de meeste materialen daardoor niet oneindig vaak gerecycled worden. In de circulaire economie wordt de waarde behouden en gaat het vooral om hergebruik van complete objecten of onderdelen.

In de toekomst zal het beleid zich richten op hoe bedrijven inkopen en produceren, hoe ze producten op de markt brengen, en hoe verantwoordelijkheid voor het product na verkoop moet veranderen. Dit kan bijvoorbeeld door producentenverantwoordelijkheid die nu al geldt voor vijf producten. Hierbij worden producenten verantwoordelijk gesteld voor het verbeteren van het afvalbeheer van producten en de financiering hiervan. Dat betekent dat de producent verantwoordelijk blijft voor het verkochte product en de wijze van verwerking. De verwachting is dat er in de komende jaren nog meer producten bijkomen.

Belang kring ONB

Hoewel sommige leden van kring ONB dit thema in zijn geheel wel belangrijk vinden, wordt het vooral voor producerende bedrijven als relevant ingeschat. Het merendeel van de ondernemers van kring ONB levert diensten, waardoor minder sprake is van restproducten. Hierdoor kan ONB een kleinere bijdrage leveren. Daarnaast is af te leiden en benoemd dat circulaire economie vaak niet in de bedrijfsvoering is geïmplementeerd, omdat men niet precies weet wat het begrip inhoudt en hoe ze dit kunnen aanpakken. Het delen van kennis over het thema is wenselijk om mensen te activeren hiermee aan de slag te gaan.

Plannen en acties kring ONB

Een aantal ideeën is naar voren gekomen tijdens het ophalen van informatie en in de werksessie. De volgende mogelijkheden worden gezien:

- Kennisdeling door middel van sprekers over ontwikkelingen en wet- en regelgeving om bewustwording te creëren
- Bedrijfsbezoeken of pitch door ondernemer die al circulair gebruik maakt van materialen

Thema: Water & klimaatadaptatie (minimaal)

Temperatuurstijging, verandering van neerslagpatronen en zeespiegelstijging zijn als trends geïdentificeerd in de klimaatveranderingen. Ze kunnen de kans op overstromingen vergroten en ook leiden tot meer wateroverlast, langere perioden met droogte en meer hittestress. Ook is er impact zoals verschraving van natuurgebieden door afname biodiversiteit en verdroging én afname woon- en leefkwaliteit door hittestress en wateroverlast in naastgelegen woongebieden. Klimaatadaptatie heeft in veel gevallen betrekking op groen en heeft daardoor een sterke verbinding met ruimtelijke kwaliteit.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

De klimaatdoelen zorgen ervoor dat het klimaat in 2050 nog beheersbaar is, met een stijging van maximaal 1,5 graden Celsius. Het gevolg van deze temperatuurstijging is dat er intensievere regenbuien (hoosbuien) komen en drogere zomers, met op meerdere dagen tropische temperaturen. Dit leidt tot wateroverlast of juist watertekort, hittestress en beïnvloeding van de biodiversiteit. In het Nationaal Waterplan 2016-2021 staan plannen beschreven die gericht zijn op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem. Om dit voor elkaar te krijgen, is onder andere integraal waterbeheer nodig. Ook regionaal komen hoosbuien, hitte en droogte steeds vaker voor. In Assen is in een relatief korte periode het aantal tropische dagen verdubbeld (van 3-6 naar 9-12 per jaar).

De gemeente Assen heeft een Waterplan opgesteld. In dit Waterplan is de missie omtrent water opgenomen. De missie is een schoon, heel en veilig watersysteem tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten. Er gelden drie uitgangspunten: (1) Water schoonhouden, scheiden en zuiveren, (2) Water vasthouden, bergen en afvoeren en (3) Water zichtbaar maken.

In de Omgevingsvisie van de gemeente Assen (2021) wordt ook aangegeven dat ingezet wordt op het verduurzamen en het vergroenen van bedrijventerreinen om hittestress te voorkomen. Dit sluit aan bij de aanvraag die IVN bij het Nationaal Groeifonds gaat doen om bedrijventerreinen te vergroenen, waardoor er geld vrijkomt om bedrijventerreinen klimaatbestendiger en aantrekkelijker te maken.

Belang kring ONB

Hoewel ondernemers in kring ONB thema's als waterkwaliteit en klimaatadaptatie belangrijk vinden, leggen ze de verantwoordelijkheid vooral bij de gemeente en het waterschap. Dit heeft onder andere te maken met de diversiteit van omstandigheden en vestigingen binnen de kring (particulier bezit vs. bedrijfspanden en binnenstad vs. woonwijken). Het verbeteren van de waterkwaliteit van de wateren in Assen is genoemd als belangrijke opgave voor de leefbaarheid van Assen. Ook voor deze ontwikkeling ligt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering bij de gemeente en het waterschap. Klimaatadaptatie is niet een thema waar leden van de kring Noord verwachten veel invloed op te hebben en gezamenlijke projecten op te kunnen formuleren.

Plannen en acties kring ONB

Kansen voor het verbeteren van de waterkwaliteit ziet de kring vooral in het voorlichten van ondernemers. Door informatie te delen over het afkoppelen van het watersysteem voor het gebruik van toiletvoorzieningen (en evt. productieprocessen) of informatie over klimaatadaptatieve maatregelen in en rondom panden kan iedere ondernemer een bijdrage leveren aan dit thema. Mogelijkheden die bijdragen aan dit thema zijn:

- Kennisdeling door middel van sprekers over ontwikkelingen met betrekking tot klimaatverandering in relatie tot de lokale gevolgen
- Afkoppelen regenwater van rioolstelsel en grijs water gebruiken voor sanitair (en evt. productieprocessen)

Thema: Ecologie (minimaal)

Goed functionerende ecosystemen en gevarieerde leefgebieden zijn onderdeel van een duurzame leefomgeving. Door allerlei menselijke activiteiten staat de natuur in Nederland en wereldwijd sterk onder druk. Daarom is het van belang de huidige ecologische waarden en natuurlijke processen te behouden en waar mogelijk te versterken. Dat is een voorwaarde voor een gezonde biodiversiteit. Ook een goede kwaliteit van water, bodem en lucht draagt bij aan de biodiversiteit.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Door klimaatverandering is de biodiversiteit in een snel tempo aan het dalen, waardoor wij moeten letten op de natuur en waar mogelijk de natuur de ruimte geven. Ook vanuit de overheid is er steeds meer oog van ecologie in projecten en ontwikkelingen. Bedrijventerrein vormen vaak obstakels tussen vergroenende steden en het buitengebied. Tien procent van de Nederlandse beschermde soorten zijn afhankelijk van het stedelijk gebied, waardoor hier een belangrijke slag geslagen kan worden

Een doel van de overheid is om meer natuur in stedelijke gebieden te integreren. Bij nieuwe bouw- en ontwikkelopgaven is natuur betrekken de norm en wordt gesteld dat er in het stedelijk gebied in 2050 voldoende ruimte voor natuur en groen is om bijvoorbeeld insecten genoeg overlevingskansen te geven. Meer groen in de straat gaat ook de effecten van klimaatverandering tegen, zoals hittestress en wateroverlast.

Er zijn verschillende manieren om bij te dragen aan de biodiversiteit in stedelijk gebied. De gemeente Assen subsidieert het aanleggen van groene daken om het integreren van natuur te stimuleren (20 euro per m²). Daarnaast kan de biodiversiteit gestimuleerd worden met speciale dakpannen waarin vogels kunnen nestelen, het plaatsen van nestkasten voor vleermuizen of insectenhôtels of het

aanplanten van struiken die insecten, vlinders en vogels aantrekken. Specifiek voor bedrijventerreinen gaat IVN een aanvraag doen bij het Nationaal Groeifonds om vergroening te stimuleren en hiermee bedrijventerreinen klimaatbestendig en biodivers(er) te maken.

Voor meer mogelijkheden om ecologie te implementeren, zie [hier](#).

Belang kring ONB

De ondernemers van kring ONB zijn erg verspreid, waardoor er vaak alleen individueel iets aan ecologie te doen is. Ondernemers die hierin geïnteresseerd zijn en/of er belang aan hechten, hebben vaak al aanpassingen gedaan of op een andere wijze bijgedragen aan ecologie. Het oppakken van dit thema op kringniveau wordt dan ook niet als een prioriteit gezien.

Plannen en acties kring ONB

Kring ONB ziet enkele mogelijkheden om bij te dragen aan het thema Ecologie, maar hier ligt niet te prioriteit. Veel is al individueel of lokaal geregeld wanneer dit aansluit bij de interesse van de ondernemer. Het volgende idee is benoemd:

- Stimuleren lokale aanpassingen aan te brengen om de ecologie te bevorderen

Thema: Ruimtegebruik (minimaal)

Het thema Ruimtegebruik heeft betrekking op de beslaglegging op onbebouwde ruimte. Ruimte is schaars in Nederland, waardoor het belangrijk is dat we de beschikbare ruimte zo efficiënt en multifunctioneel mogelijk inrichten. Uitbreiding van bebouwd gebied moet dan ook alleen worden toegelaten als dat vanwege maatschappelijke en/of economische belangen noodzakelijk is.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Nederland is een dichtbevolkt en dichtbebouwd land. Op een relatief klein oppervlak biedt het ruimte aan tal van concurrerende functies, zoals wonen, werken, mobiliteit, recreatie en natuur. Het beperken van de uitbreiding van bebouwde ruimte en het meervoudig gebruik maken van de ruimte verlicht de druk op het landschap. Deze beweging is al op gang en de termen functiemenging en multifunctioneel ruimtegebruik komen veel voor.

In vrijwel elke ontwikkeling wordt er gekeken naar een manier om een locatie op meerdere wijzen te gebruiken. Er zijn veel verschillende manieren om ruimtes efficiënter te gebruiken of nuttiger te gebruiken. In een stedelijke omgeving kan bijvoorbeeld natuur toegevoegd worden die zowel een functie voor biodiversiteit als voor ruimtelijke kwaliteit en klimaatadaptatie heeft. Ook voor ondernemers liggen kansen door daken een extra functie te geven (zonnepanelen of groene daken) of de in pandige ruimte nuttiger te gebruiken.

Daarnaast moeten we behoedzaam omgaan met de nog kostbare beschikbare ruimte. In de Omgevingsvisie van de gemeente Assen is aangegeven dat er geen nieuwe locaties ontwikkeld gaan worden voor bedrijven, maar dat de geplande bedrijventerreinen afgerond worden en dat het huidige aanbod van bedrijventerreinen en kantoorlocaties aangepast wordt aan de toekomstige behoefte van de markt.

Belang kring ONB

Hoewel Ruimtegebruik geen prioriteitsthema is voor de kring ONB komen ook hier een aantal aandachtspunten naar voren. Door de aard van het werk in de kring (ZZP'ers en dienstverleners) werken veel ondernemers vanuit huis. De COVID-19 pandemie heeft dit nog verder versterkt, met vaak noodgedwongen thuis werken. Dit geldt niet alleen voor kring ONB, maar voor heel Assen. Dit veroorzaakt meer leegstand van bedrijfspanden, terwijl er een tekort is aan woningen.

Kring ONB ziet wel het belang van flexplekken. Door gebruik te maken van flexplekken binnen andere organisaties/bedrijven kan ruimte efficiënter benut worden, kunnen ondernemers uit de kring gemakkelijker bij elkaar komen en kunnen ze professionelere ruimtes gebruiken voor afspraken.

Resterende bedrijfsruimten die niet meer in gebruik zijn door de overgang naar thuiswerken, kunnen ingericht worden als woningen om op deze manier het woningtekort terug te dringen.

Plannen en acties kring ONB

Kring ONB ziet een kans voor bedrijfsverzamelgebouwen en werkplekken op openbare plekken. Ook ziet de kring hier een koppelkans met andere organisaties waar steeds minder mensen naar kantoor komen: Zij zouden flexplekken kunnen aanbieden voor ondernemers uit kring ONB. Daarnaast kan de uitwisseling tussen leden van ONB en medewerkers van de bedrijven die de flexplekken aanbieden zorgen voor een win-win situatie, doordat zij elkaar over en weer inspireren en hun gezamenlijk netwerk verbreden. Ondernemend Assen kan hierin een verbindende rol spelen. Mogelijkheden die bijdragen aan dit thema zijn:

- Flexplekken in kaart brengen (binnen bedrijven of verzamelgebouwen)
- Vraag en aanbod van leden samenbrengen (plekken en tijdsbestek)

Thema: Bodem (geen ambitie)

Het bodem- en grondwatersysteem is de basis van een gezonde (leef)omgeving. Dit systeem is kwetsbaar voor vervuiling, omdat het watersysteem zich niet aan grenzen houdt. Daarom moeten we vervuiling zoveel mogelijk voorkomen, zodat we niet te maken krijgen met de vervuiling van de burens of andersom. In de toekomst zal de bodem ook steeds beter beschermd worden door regelgeving, omdat het belangrijk is voor gewasbestrijding, fossiele brandstoffen, chemische stoffen en afvalbeheer.

Waarom is het thema belangrijk?

Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen

Vervuiling blijft een actueel thema. Recentelijk zijn er bijvoorbeeld nieuwe verontreinigende stoffen (PFAS) geïdentificeerd die invloed hebben op de bodem, grondprijs en gezondheid. Momenteel zijn er geen zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in opkomst die mogelijk de huidige regels veranderen. Echter, deze ontwikkelingen en bevindingen zullen in de toekomst plaatsvinden voor bijvoorbeeld microplastics. Het is dan ook wenselijk om hierop vroegtijdig in te spelen wanneer dit mogelijk is.

Met oog op de nieuwe Omgevingswet zullen de volgende punten leidend zijn:

- het beschermen van de bodem tegen nieuwe verontreinigingen en aantastingen
- het evenwichtig toedelen van functies aan locaties
- het duurzaam en doelmatig beheren van de resterende historische verontreinigingen

Het gehanteerde uitgangspunt is de zogeheten 'toevalsvondst'. Als het redelijke vermoeden bestaat dat een verontreiniging wordt aangetroffen, zullen passende maatregelen getroffen moeten worden. In elk geval blijft de bodemkwaliteit de verantwoordelijkheid van de eigenaar.

Voor grondafvoer en grondroering zal nieuw beleid opgesteld worden dat in lijn is met de Omgevingswet. Grondverzet beperken door grond te hergebruiken op eigen terrein is dan ook het meest wenselijk.

Belang kring ONB

Het thema Bodem staat merkbaar verder af van de ondernemers uit kring ONB. Het thema is als minst belangrijk benoemd en ook de ambitie om hier iets aan te veranderen is gering. Veranderende wet- en regelgeving kan de prioriteit doen veranderen. Daarom is het van belang de ontwikkelingen op dit thema goed te volgen. Sinds kort speelt de discussie rondom bodemdaling, mogelijk dat hierdoor het thema meer begint te leven.

Plannen en acties kring ONB

Er zijn geen concrete acties geformuleerd op dit thema. Het algemene beeld is dat het schoon houden van de bodem een taak is van de gemeente. Het is van belang de ontwikkelingen te blijven volgen.

Activiteiten en projecten

Onderstaande tabel biedt een samenvatting van de mogelijke projecten en activiteiten. Deze projecten en activiteiten zijn opgehaald tijdens het participatief proces voor het opstellen van het Masterplan. De lijst vormt daarmee een prioritering op hoofdlijnen. Soms met een concrete tijdsaanduiding vanuit de wet- en regelgeving. De prioritering op hoofdlijnen stelt ons in staat onze projecten af te stemmen met projecten binnen gemeente en provincie. Hierbij moet rekening worden gehouden met de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 en eventuele wijzigingen in de beleidsvisie. Soms zal dat leiden tot aanpassing van de prioritering aan de uitvoeringsagenda van gemeente of provincie. Maar soms

zullen we ook vragen die uitvoeringsagenda te versnellen en aan te passen op het door ons gewenste tijdspad. Voor de uitvoering van de projecten zullen deze gedetailleerd uitgewerkt worden in het jaarplan dat Ondernemend Assen jaarlijks maakt. In die jaarplannen wordt gewoonlijk ook een doorkijkje gemaakt naar de opvolgende jaren zodat duidelijk wordt welke projecten dan kunnen gaan spelen. Bij de uitvoering van de projecten is het van belang naar de mogelijkheid te kijken om samen te werken met onderwijsinstellingen.

Project/activiteit	Doel	Thema	Prioritering planning
De Rode Loper	<ul style="list-style-type: none"> Zichtbaarheid vergroten van startende ondernemingen, zodat ze gemakkelijker opgenomen worden binnen de vereniging Aansluiten bij en/of bijdrage leveren aan de informatiemap die de gemeente opstelt voor potentiële nieuwe bedrijven Flexplekken in kaart brengen (bij bedrijven of verzamelgebouwen), zodat ondernemers hier gebruik van kunnen maken Vraag en aanbod omtrent ongebruikte ruimte van leden samenbrengen (plekken en tijdsbestek) 	Vestigingsklimaat, Ruimtegebruik	
Schoon, heel en veilig	<ul style="list-style-type: none"> In samenwerking met de gemeente/stakeholders de leefomgeving in Assen verbeteren en daarmee de uitstraling van de stad, om zo een aantrekkelijker vestigingsklimaat te creëren Groen aanplanten om de omgeving aantrekkelijker te maken (alleen waar mogelijk) Onderhoud van groen verbeteren, mogelijk door een deel van de inrichting en/of onderhoud over te nemen om de omgeving aantrekkelijker te maken Graffiti vervangen door kunst om ongewenst gedrag te ontmoedigen Gedeelde AED installeren voor verbetering van de veiligheid/gezondheid Collectief inzetten op cameratoezicht (waar nog niet toegepast) om de (sociale) veiligheid te verbeteren Vraag en aanbod omtrent veiligheid samenbrengen (EHBO/BHV trainingen) om lokale ondernemers te verbinden 	Vestigingsklimaat Ruimtelijke kwaliteit, Welzijn/leefomgeving	In lijn met de Omgevingsvisie van de gemeente voor de komende 20 jaar (2021)

Focus Ondernemend Assen en ONB

Activiteiten en projecten

Project/activiteit	Doel	Thema	Prioritering planning
Leren van en met elkaar	<ul style="list-style-type: none"> Starters en ervaren ondernemers met elkaar verbinden om van elkaar te leren Kennisdeling door middel van sprekers/leden over bedrijfsvoering en ontwikkeling om starters te helpen Kennisdeling door middel van sprekers over ontwikkelingen en wet- en regelgeving met betrekking tot circulariteit, zodat ondernemers op de hoogte zijn Bedrijfsbezoeken of pitch door ondernemer die al circulair gebruikt maakt van materialen, zodat ondernemers mogelijkheden zien Kennisdeling door middel van sprekers over ontwikkelingen met betrekking tot klimaatverandering in relatie tot de lokale gevolgen en ondernemers activeren hiermee aan de slag te gaan Kennisdeling door middel van sprekers over ontwikkelingen en wet- en regelgeving omtrent energie en de verschillende mogelijkheden 	Economische zekerheid, Materialen, Water & klimaatadaptatie en Energie	Vaak beginstap voor andere projecten
Maatschappelijke meerwaarde	<ul style="list-style-type: none"> Het leveren van een bijdrage aan maatschappelijk verantwoord ondernemen en/of goede doelen stimuleren om een bijdrage te leveren aan de (lokale) maatschappij Streven naar zoveel mogelijk samen te werken met maatschappelijke instellingen en stichtingen om een bijdrage te leveren aan de lokale maatschappij Samen als kring mensen met afstand tot de arbeidsmarkt werk geven in de (groen) onderhoud om inclusief ondernemen te stimuleren Onderlinge afname van producten en diensten stimuleren binnen de omgeving van Assen 	Sociale relevantie, Economische zekerheid	

Focus Ondernemend Assen en ONB

Activiteiten en projecten

Project/activiteit	Doel	Thema	Prioritering planning
Verkeer en parkeren	<ul style="list-style-type: none">In samenwerking met de gemeente kijken naar mogelijkheden om parkeren laagdrempelig(er) en gemakkelijker te maken voor bezoekers (bijvoorbeeld parkeervergunningen) om bereikbaarheid van ondernemingen te vergrotenMogelijkheden verkennen van éénrichtingswegen en/of autoluwe delen	Bereikbaarheid	Aandachtspunt Visie mobiliteit 2017 van de gemeente
Digitale stap in de goede richting	<ul style="list-style-type: none">Vraag en aanbod van glasvezel bij elkaar brengen om de digitale bereikbaarheid te verbeteren	Bereikbaarheid	
Energie steken in energie	<ul style="list-style-type: none">Vraagbundeling om tot betere inkooprijzen te komenIsoleren van panden om energielabel C te behalen voor einde 2022Coöperatieve aanpak waar overschot energie aan anderen geleverd wordtHoge platte daken benutten voor zonnepanelenProactief plan Warmtetransitie opstellenOntwikkeling collectieve warmte in zicht houden	Energie	Alvorens kennis delen, 1 januari 2023 minimaal energielabel C hebben, SDE ++2021 subsidie voor hernieuwbare energie tussen 21 september en 14 oktober 2021 aanvragen
Multifunctioneel watergebruik	<ul style="list-style-type: none">Afkoppelen regenwater van rioolstelsel en grijs water gebruiken voor sanitair (en evt. productieprocessen)	Water & klimaatadaptatie	Alvorens kennis delen

Verantwoording

Titel	Masterplan bedrijventerreinen Assen – Kring ONB
Opdrachtgever	Ondernemend Assen
Projectleider	Henk Klaassens
Auteur(s)	Taco Wiegink (+31-611272085)
Tweede lezer	Sanne de Groot
Projectnummer	1277545
Aantal pagina's	23
Datum	16.07.2021

Colofon

Tauw bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Thema: Energie

Stappenplan elektriciteit en warmte

Voor de nabije toekomst is vooral het energielabel-C van belang. Op de middellange termijn zijn er concrete wensen en mogelijkheden om collectief elektriciteit en/of warmte op te wekken. Hier moeten vraag en aanbod goed op elkaar worden afgestemd en kan (kring overstijgend) een agenderende, informerende en trekkende rol liggen voor OA.

1. Informatievoorziening energieopgave

In de eerste stap vindt kennisdeling plaats door middel van sprekers over ontwikkelingen en wet- en regelgeving met betrekking tot de energieopgave. Daarnaast bezoeken (geïnteresseerde) ondernemers bedrijven die CO₂-neutraal zijn en leren van hun ervaringen.

2. Isoleren

Voor pandeigenaren en huurders met kantoren is het noodzakelijk om te zorgen voor energielabel C voor einde 2022. Om dit te realiseren moet per pand een actieplan worden opgesteld voor het behalen van energielabel C.

Naast de verplichting om te voldoen aan label C liggen er kansen om het pand verder te isoleren en op die manier aardgasvrij-ready te maken. Veel bedrijven zullen vanuit de warmtetransitie in de toekomst overgaan op lage temperatuur warmte, waarbij goede isolatie gewenst is. Wanneer de benodigde isolatie in één keer te realiseren is, kan dit op een goedkopere en efficiënte manier en is het bedrijf klaar voor de toekomst. Met behulp van collectieve inkoop worden de leden ontzorgd en levert dit gunstigere inkooprijzen.

3. Zon-op-dak project: gezamenlijke aanpak

In heel Assen zijn er voldoende daken die geschikt zijn voor zonnepanelen. Door dit als kring op te pakken en te inventariseren wie gebruik wil/kan maken van het Zon-op-dak project, is het inzichtelijk over welke hoeveelheden het gaat. Het al lopende project Zon-op-de-zaak kan hieraan verbonden worden. Vraagbundeling versterkt de onderhandelingspositie met partijen in de uitvoeringsfase. Met het inzicht in gebruikers is het ook mogelijk om het overschot aan energie efficiënt te verspreiden en te herleiden wie energie levert en afneemt. Ondertussen kan een financieringsvorm worden gekozen die past bij de situatie. Hiervoor is ook behoefte aan heldere informatie.

4. Warmtetransitie - proactief plan

In deze stap kan met de gemeente gekeken worden naar de warmtetransitie en moet een visie opgesteld worden hoe hiermee om te gaan en welke stappen doorlopen moeten worden. Een onderdeel hiervan zal de verkenning van (lokale) alternatieve warmtebronnen zijn.

5. Collectieve warmte realiseren

Afhankelijk van de ontwikkeling opstellen van een plan om warmte te delen, gezamenlijk in te kopen of in afstemming met omliggende bebouwing warmtebronnen te benutten.